Jaargang 108. Vrijdag, 12 Januarij 1849. No. 4.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE te *Groningen* adverteert, dat de AANGAVE der KINDEREN, voor welke de TOEGANG tot eene der STADSSCHOLEN tegen den 1sten Mei 1849 verlangd wordt, ter STADS SECRETARIJ zal moeten geschieden in den loop der maand Januarij aanstaande.

GRONINGEN, 14 December 1848.

Namens de Stedelijke Schoolcommissie:
L. B. LOHMAN, *Secretaris.*

(Zie de Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.)

Ingezonden stukken.

[De Redactie verleent gaarne eene plaats aan onderstaande missive, bij haar ontvangen, en maakt van deze gelegenheid gebruik, om te zeggen, dat zij voor zich tot dus verre hare meening nog niet heeft medegedeeld nopens de thans andere reeds zoo veel besproken wordende opheffing van eene of meer onzer Hoogescholen, omdat zij van oordeel was, dat de tijd tot spreken *nu* nog niet gekomen was, — althans niet voor Groningen. Immers zoo lang het niet met *zekerheid* bekend is, dat het ministerie inderdaad het plan heeft, thans de Akademie van *Utrecht* te vernietigen, — en van *deze* Akademie schijnt thans alleen sprake te zijn, — zoo lang komt het ons doelmatiger voor, ons niet mede ten strijde aan te gorden. — Bovendien moet de zaak in kwestie door ons, *als Groningers*, uit een drieledig oogpunt worden beschouwd: 1) wat betreft het ministeriële vernietigingsplan op zich zelf beschouwd; — 2) wat aangaat de vernietiging der Utrechtsche Akademie, ten voordeele der *beide* verblijvende Akademiën; — en 3) wat betreft de vernietiging der Hoogeschool van Utrecht, met het einddoel om later, die van Groningen op te heffen.

De zaak is alzoo omvattend genoeg en voor meer dan eene beschouwing vatbaar.

De Schrijver der onderstaande missive zal alzoo begrijpen, dat ons stilzwijgen tot dus verre in eene zoo gewigtige zaak mag worden toegeschreven aan alles behalve onverschilligheid. Wij hebben voorbedachtelijk tot nu toe gezwegen, en zullen den loop der zaken eerst afwachten.

Het volgende plaatsen wij echter gaarne, als kunnende trekken, de aandacht op dit onderwerp meer bepaaldelijk te vestigen. RED.]

Aan den Redacteur der Groninger Courant.

Met bevreemding heb ik tot dusverre in uwe Courant nog geen enkel artikel aangetroffen over het ministeriëel bezuinigings-rapport van den 13den November l.l., en wel vooral over het daarin voorkomende voorstel tot het opheffen van eene der Hoogescholen, of het te zamen trekken van faculteiten. *Is dat opheffen of te zamentrekken nuttig voor de Wetenschap, voor de studie, voor de verstandelijke en morele ontwikkeling der natie?* Ziedaar eene eerste vraag, welke, mijns inziens, wel verdient in het openbaar te worden behandeld. Daaraan verbindt zich eene tweede: *Welk belang heeft Groningen in deze zaak?*

Het lijdt wel geen twijfel, dat het openbaar maken van gemeld ministeriëel rapport met het edel doel is geschied, om de gevoelens van des bevoegde en weldenkende landgenooten te vernemen, of liever gezegd, om de publieke opinie gewaar te worden.

Hoe nu zal dat doel worden bereikt als men blijft zwijgen? Wat mij aanbelangt, ik aarzel niet op de eerste vraag te antwoorden: *Zoo al niet schadelijk voor de Wetenschap, schadelijk in allen geval voor de studie, voor de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling der Natie. Geene opheffing van inrigtingen voor Onderwijs, maar vermeerdering en uitbreiding derzelve, is de dringende vordering dezes tijds.* Welk antwoord de tweede vraag verdient, is wel niet twijfelachtig. Immers met de opheffing harer akademie ging een groot gedeelte van haren bloei en hare welvaart verloren.

Hoe gemakkelijk het nu ook zij, kortweg een antwoord te geven, zoo is echter daarmede de zaak niet afgedaan. Het antwoord moet met overtuigende reden worden gestaafd en bewezen. Hiertoe ben ik niet in staat en zou dus gaarne zien, dat bevoegde personen zulks deden. Niet in vingerdikke boeken, maar in korte, bondige courant-artikels. Gij, Mijnheer de Redacteur! zoudt daartoe een handje kunnen helpen, als gij de kolommen uwer Courant daarvoor wildet openen. In de overtuiging, dat schrijvers en redacteur daardoor eene dienst zullen bewijzen aan de hooge Regering, aan de Natie, en aan Groningens ingezetenen, ben ik hoogachtend

Een bestendig lezer uwer Courant.

GRONINGEN, 10 Januarij 1849.

Welke is toch de oorzaak der Armoede?

Wie, die bewogen is met het treurige lot onzer verarmde natuurgenooten, doet zich, vooral in dit koude jaargetijde niet dikwerf de vraag: *welke is toch de oorzaak der armoede?* — ten einde de regte middelen te kunnen aanwenden, om die oorzaak weg te nemen en alzoo de meer en meer veldwinnende armoede te verminderen. Het antwoord op deze hoogstbelangrijke vraag zal ongetwijfeld bij velen eenigzins verschillen; doch in de hoofdzaak komt men doorgaans hierop neder: *gebrek aan werk is de oorzaak der armoede.* Oppervlakkig beschouwd, heeft zulks in vele opzigten den schijn van waarheid; want niets is eenvoudiger te begrijpen, dan dat de man, die niet *werkt*, bezwaarlijk zich en zijn gezin het noodige zal kunnen verschaffen. — Maar die waant, dat *gebrek aan werk* de grondoorzaak der menigvuldige armoede is, heeft nog nimmer eenen juisten blik geworpen in den zedelijken toestand der verarmde volksklasse. Neen, de oorzaak ligt dieper; zij is te vinden in den zedelijken toestand der armen en haar naam is *gebrek aan zedelijkheid.* Daaraan vooral, zoo niet alleen, is de meer en meer veldwinnende armoede toe te schrijven. Indien onze armen maar zedelijk opgebeurd werden; indien ze maar meer geloof en godsvrucht bezaten, wij twijfelen geenszins, of hunne armoede zou gaande weg verminderen. Wij weten het wel, deze opmerking is niet nieuw meer; neen, ze is reeds herhaalde malen gepredikt, maar toch, wij moeten het bekennen, zij heeft tot dusverre de gewenschte vruchten nog niet opgeleverd: de onzedelijkheid onzer armen draagt er het sprekendst bewijs van.

Dezer dagen werd ons door een' ouden, achtenswaardigen burger dezer stad daaromtrent eene belangrijke proeve medegedeeld, welke wij overwaardig achten, aan onze stad- en landgenooten open te leggen, opdat het meer en meer duidelijk worde, dat niet alleen *gebrek aan werk*, maar *gebrek aan zedelijkheid* de grondoorzaak van de toenemende armoede is. Vooraf echter nog eene opmerking. — Wanneer men spreekt over gebrek aan werk als de voornaamste oorzaak der armoede, dan hoort men niet zelden, tot staving hiervan, aanvoeren, dat het door *werken* zuur verdiende loon niet zoo onmatig en onbezonnen misbruikt zal worden, als de aalmoezen, die met geringe moeite verzameld worden. Dit is volkomen waarheid, indien men van de vooronderstelling uitgaat, dat de zedelijkheid der armen niets te wenschen overlaat. Doch dat dit zoo niet is, moge blijken uit de nu volgende proeve. De man, die ons deze proeve mededeelde, verhaalde ons dezelve uit zijne eigene ervaring.

Tijdens den verloopenen herfst kreeg hij turf. Terwijl de dragers bezig waren, had hij opgemerkt, dat een hunner herhaalde malen een drankwinkeltje bezocht; hetwelk de nieuwsgierigheid bij hem opwekte, om des avonds eens te vernemen, voor hoeveel centen de bewuste drager gekocht had. En nu hoore men! — De man had, opdat wij dit eerst zeggen, van den vroegen morgen tot den laten avond gewerkt en wel met moeite, ja in het zweet zijns aanschijns, en het loon, dat hij hiervoor verkreeg, was de som van tweeëndertig stuivers; voorzeker genoeg voor de vervulling der behoeften van dien dag. Dit geld, met de grootste inspanning verkregen, zal dan toch, zoo zou men denken, wel met overleg en zuinigheid worden besteed. Maar ja wel; op de vraag, hoe veel de bewuste drager aan de lei had, was het antwoord: *voor eenendertig stuiver jenever!* Het schijnt ongeloofelijk, niet waar, lezer? en toch het is maar al te waar. Toen de winter aanbrak, nam deze man zijne toevlugt tot het armenhuis, waarin hij nu voor korten tijd is overleden, hoogstwaarschijnlijk ten gevolge van zijn onmatig drinken.

Nu zegt men veelligt: dit is een voorbeeld uit honderd, en kan geenszins tot maatstaf strekken voor de doorgaande zedelijkheid der armen. Het is waar, zoo zijn niet allen; doch het is ook waar, dat het grootste deel der armen, vooral de mannen, in meerdere of mindere mate aan dit kwaad schuldig is. — Uit het aangevoerde blijkt, onzes erachtens, dus ten duidelijkste, dat niet gebrek aan *werk*, maar gebrek aan *zedelijkheid* de grondoorzaak der armoede is. Gebrek aan *werk* leidt er wel toe mede, wie zou zulks ontkennen? doch zoo lang men het gebrek aan *zedelijkheid* niet wegneemt, is overvloed van werk zelfs schadelijk. — Men zegge nu niet: die taal is hard en vermetel; want waarlijk, indien de ruimte van dit blad het toeliet, we zouden de aangehaalde proeve nog met vele soortgelijke kunnen vermeerderen; doch voor den belangstellende is het aangevoerde reeds genoeg, om op nieuw te zien, waaraan het in dezen hapert.

Nog eene opmerking ten slotte.

Het zou ons innig leed doen, indien door dit geschrijf sommigen het besluit mogten vormen, om van nu af aan hunne aalmoezen te verminderen, dewijl dezelve toch doorgaans niet *wel* door de armen worden besteed. Neen; zoolang de *zedelijke* en *stoffelijke* toestand der armen niet anders is, moet er *geholpen* worden en wel met wijs beleid; vooral echter dient men te werken en niet te rusten, voordat de gezenlijke bron, waaruit zonde en ellende bestendig ontspringen, gestopt worde; met andere woorden: *de verarmde volksklasse moet uit haren zedelijken toestand worden opgebeurd.*

H. DRIESMAN.

Belangrijke Wenken

zijn gegeven door den zelfstandigen HUËT, Fransch predikant te Rotterdam, aan het slot eener aankondiging van het onlangs door den heer AB UTRECHT DRESSELHUIS uitgegeven werk, over *de Waalsche Gemeente in Zeeland, vóór en na de herroeping van het Edict van Nantes*; zij luiden aldus:

„Naar mijn inzien, bestaan er thans in ons Vaderland „noch Waalsche, noch Fransche Gemeenten, en mogen dus „de vroeger aanwezige Waalsche en Fransche Kerken als „vervallen worden beschouwd. De afstammelingen der ge„refugiëerde *Walen* en *Franschen* zijn *Nederlanders* gewor„den: ik erken dit wat mijzelven betreft, ik weet het van „al mijne toehoorders, en in hoever zij en ik, regtens, „van de Regering zouden kunnen eischen, het Evangelie „te hooren verkondigen in de taal onzer voorouders, die „onze moedertaal niet meer is, is mij alles behalve hel„der. Doch bestaan er in ons land geene Waalsche, noch „Fransche Gemeenten meer, er bestaat nog, als overblijf„sel van vorige tijden, eene Evangelie-prediking in de Fran„sche taal, welker instandhouding mij, onder zekere voor„waarden, wenschelijk toeschijnt. Het Fransch is nu een„maal de algemeene taal van het beschaafd Europa gewor„den; de kennis dier taal mag als volstrekt noodzakelijk „voor ons worden beschouwd, zullen wij niet vreemd blij„ven aan de beweging der beschaving; inzonderheid voor „onze hoogere standen is zij onontbeerlijk, al meende men „voor den gevaarlijken invloed der Fransche letterkunde „ernstig te moeten waarschuwen; eene eigene taal zou, voor „een klein volk, geene weldaad zijn, indien zij tusschen dit „volk en de overige wereld een' slagboom vestigde; wij be„hooren te weten, wat er buiten de grenzen van ons Va„derland omgaat, en stelt men prijs op Fransche scholen en „Fransche schouwburgen, waarom dan ook niet op Fransche „kerken? Men behoorde dan de nog bestaande Fransche „Evangelie-prediking, mits zij geschiede in den geest der „oude *Walen* en eerste Fransche leeraars, door inboorlingen, „gevormd op onze Hoogescholen, toegerust met al de kunde, „die de tegenwoordige stand der wetenschap vereischt, de „behoefte hunner toehoorders kennende, en geschikt, om, „in de vormen van den beschaafden Franschen stijl, het „Christendom te prediken, zoo als beschaafde *Hollanders* „van allerlei gezindten het verlangen te hooren. Ik denk, „dat zulk eene Fransche Evangelie-prediking zich door eene „nuttige strekking zal aanbevelen, en bijval vinden bij „allen, die op het standpunt van den eerw. DRESSELHUIS „staan, met wien ik trouwens ook wensch, dat zij geen „groot bezwaar zij voor 's Rijks schatkist; en zij behoeft „dit niet te wezen, indien de Waalsche Gemeenten haar „geldelijk vermogen uitsluitend aanwenden ter bekostiging „der eeredienst.

„Mogten daarentegen onze Fransche predikers zich meer „en meer verwijderen van de liberale beginselen hunner „voorgangers; wierden onze Fransche predikstoelen, bij „voorkeur, ingeruimd aan vreemdelingen, even onbekend „met ons volkskarakter als met onze godsdienstige ontwik„keling en wetenschappelijke vorderingen; stonden de Fran„sche kerken in ons midden als kweekscholen van bekrom„pene dweeperijen, als brandpunten van onverdraagzaamheid „en godsdiensthaat, als werktuigen van uitlandsche overdrij„vingen; bleek het, dat de Fransche prediking regtstreeks „ingerigt was, om den godsdienstigen zin van ons beschaafd „publiek te bederven, aan bestaande oneenigheden voedsel „te geven, de Kerkelijke Besturen in hunne werking te „belemmeren, en het zaad van misnoegen, twist en we„derstand allerwege te verspreiden — dan zal ik hare op„heffing zonder leedwezen aanzien, en de Nederlandsche „Hervormde Kerk wegens dit verlies niet beklagen."

Vaderl. Letteroef. 1848, no. 11, p. 448.

De *Staats-Anzeiger* van Pruissen bevat de volgende, door den minister voor het openbaar onderwijs aan de onderscheidene provinciale regeringen en school-collegiën gerigte

CIRCULAIRE.

„De algemeene deelneming aan de ontwikkeling der politieke verhoudingen in onzen Staat doet zich tegenwoordig ten opzigte van alle sferen van het openbare leven gelden, en ook de scholen zijn daarvan niet uitgezonderd gebleven. Dit is een volkomen natuurlijk verschijnsel. Maar het is van gewigt, bij de algemeene belangen, ook de eigenlijke doeleinden der scholen niet uit het oog te verliezen. Aan de scholen, van die van het lager onderwijs of de volksscholen af tot aan de gymnasiën toe, is de taak opgedragen, de haar toebetrouwde kweekelingen niet alleen toe te rusten met kundigheden, die door latere wetenschappelijke studiën of door het practische leven tot meerdere uitbreiding en grooteren glans gebragt kunnen worden, maar ook die, en dit is het wezenlijke, hen opkweeken tot burgers van den Staat, die de godsdienst, de zeden en de wet eerbiedigen, hun vaderland en hunnen vorst beminnen, den wil en de kracht bezitten, hunne eigene huishouding te leiden, en zich met edele zelfopoffering aan het welzijn hunner gemeente en van den Staat te wijden. Dat de scholen aan deze taak zullen beantwoorden, zal teregt worden verlangd door de ouders, de gemeenten en de kreitsen, voor welker kinderen zij ingesteld zijn.

„Aan de staatsregering betaamt het zorg te dragen, dat hare inrigtingen aan het doel, en de tolken, aan welke het onderwijs en de opvoeding toebetrouwd zijn, aan hunne roeping voldoen.

„Het Pruissisch schoolwezen heeft, dit is ook zelfs buitenlands erkend, het bijzonder opper-toevoorzigt der regering niet ontbeerd. Die zorg zal ook daaraan gewijd blijven, en het is te verwachten, dat de gebreken, die zich nevens groote voortreffelijkheden voordoen, overeenkomstig de grondbeginselen van de nieuwe staatsregeling, door nieuw uit te vaardigen bijzondere wetten verbeterd zullen worden, voor zoo veel dit binnen het bereik van menschelijke pogingen zal liggen.

„De regering van Z. M. den Koning heeft ook, te midden der bewegingen van den nieuwen tijd, haren vasten wil tot en hare opregte deelneming in het bevorderen van het schoolwezen niet verloochend. Zij heeft, door het uitlokken van veel omvattende vertogen, aan de onderwijzers van alle schoolkreitsen gelegenheid gegeven, hunne behoeften en bevindingen zelve ter sprake te brengen; zij heeft in het nieuwe reglement voor de volksscholen als waardigen en invloedrijken stelregel vooruitgezet, en zal dien ook onafgebroken blijven betrachten, om aan de onderwijzers in alle schoolkreitsen een aan zijne behoeften geëvenredigd inkomen te verzekeren (*).

„Het welslagen der pogingen, om een in alle punten bevredigend schoolwezen daar te stellen, is evenwel in wezenlijkheid afhangend van diegenen zelve, aan welke de leiding, het onderwijs en de opvoeding der jeugd zijn toebetrouwd. Hetgeen van deze gevorderd moet worden is niet gering. De onderwijzer bij eene openbare school behoort bij de wetenschappelijke ook de zedelijke vorming te voegen, en dit legt hem de verpligting op, zijne kweekelingen in allen opzigte ten voorbeeld te strekken. Hij moet voor zich geene taak kennen, boven die van het beroep zijner eigene keuze, getrouw bij het onderwijs van en in den omgang met zijne scholieren alles te vermijden, wat de natuurlijke en gezonde ontwikkeling der jeugd eenigzins hinderlijk zou kunnen zijn, vermijden van door hen niet begrepen of niet naar waarde geacht te worden, en vooral alles vermijden wat het innig godsdienstig gevoel, tot welk geloof dat ook moge neigen, of op de achting voor al wat edel en goed is, van nadeeligen invloed zou kunnen zijn. Wie deze eigenschappen niet bezit, of er zich niet op toelegt, die toe te passen, verbeurt zijn beroep als onderwijzer.

„De regering moet met dankbaarheid erkennen, dat verreweg het grootste aantal opzieners en onderwijzers aan het van hen gevorderd wordende beantwoorden, en zich op eene waardige wijze beijverd hebben, ook den zedelijken invloed der staatkundige woeling van den nieuweren tijd, van hunne scholen te weren; maar, en dit is te bejammeren, ook enkele medeleden van den onderwijzersstand, hebben de op hen berustende verpligtingen uit het oog verloren, en bij het deelnemen aan de staatkundige partijworstelingen niet alleen de wettelijke grenzen overschreden, maar ook zelfs onder de misbruikmaking van hun ambt zijn zij zoo ver gegaan van hunne, met de bestaande staatsregeling niet overeenkomende begrippen aan de onrijpe en onervarene jeugd in te prenten. Ja, het heeft zelfs plaats gehad, dat er tegenover die jeugd uitdrukkingen zijn gebezigd, die tot het onderdrukken van alle zedelijk en vaderlandsch gevoel berekend schenen.

„Eene zoodanige miskenning der op den onderwijzersstand berustende pligten kan, daar, waar zij zich voor daadzaken openbaart, niet onder stilzwijgen worden voorbij gegaan.

„De staatsregeling van het land heeft de persoonlijke vrijheid der meeningen en de wijze van die te uiten, haar wettig gebied aangewezen; onder deze vrijheid, gelijkelijk aan alle burgers toegestaan, behoort ook het leeraarsambt. Voor dergelijke persoonlijke meeningen en overtuigingen en hare uitingen op het gebied der *algemeene* wettige vrijheid — dus buiten het afzonderlijk ambt als leeraar — kan geene toerekening en verantwoordelijkheid op het gebied der dienstdiscipline plaats grijpen.

„Het overtreden der wet, waaraan zich een leeraar buiten zijne ambtsbetrekking schuldig maakt, vervalt aan het geregt, en eene terugwerking op het ambt, dat de beschuldigde bekleedt, kan alleen dan en in die mate plaats hebben, als overeenkomstig de wetten, het geregtelijk vastgestelde karakter van het misdrijf en de wijze en mate der door de regters vastgestelde straffen zulks mogten vereischen.

„Wat daarentegen de handelwijze van een leeraar in zijne betrekking betreft, zoo heeft het land voor allen regt te vorderen, dat zijne jeugd opgevoed worde in tucht, zedigheid, als ook in achting voor en gehoorzaamheid aan de bestaande constitutie van het land en zijne wetten.

„De minister, aan wien de opperste leiding van het leeraarswezen is toevertrouwd, is aan de vertegenwoordigers des lands ook daarvoor *verantwoordelijk*, dat deze onveran-

(*) Navolgenswaardig voorbeeld ook voor Nederland bij de eerlang te ontwerpen wet op het lager onderwijs.

Aant. van den Inzender.

derbare zedelijke grondslagen bij elke opvoeding der jeugd ernstig gewaarborgd zij. Mogt daarentegen een leeraar, wanneer zijne persoonlijke meening in strijd is met de bestaande constitutie des lands, zich niet kunnen onthouden, deze zijne inzigten *bij de uitoefening van zijn ambt* te doen gelden, en aan de hem toevertrouwde jeugd, in plaats van achting voor de wet, vijandige gezindheid tegen de constitutionele inrigting des lands in te boezemen, dan zal ik, gedachtig aan de op mij rustende verantwoordelijkheid, tegen een dergelijk misbruiken van het leeraarsambt, in zoo verre dit niet het karakter van een geregtelijk ambtsmisdrijf heeft aangenomen, langs den weg der dienst-discipline met onverbiddelijke gestrengheid handelen. Evenzeer moet ik van de koninklijke provinciale schoolcollegiën en der koninklijke regeringen vorderen, dat zij binnen hun ambtsgebied op gelijke wijze handelen.

„De tot nog toe van kracht zijnde voorschriften over de discipline zijn voorloopig tot rigtsnoer voor den vorm eener dergelijke, op het schenden der bijzondere ambtelijke pligten gegronde handelwijze, tot dat daaromtrent nader zal zijn vastgesteld in de bij de grondwet beloofde wet op het onderwijs, die aan de in Februarij bijeenkomende Kamers zal worden voorgelegd.

Ik beveel aan de koninklijke regeringen en de koninklijke provinciale schoolcollegiën, van de hier vastgestelde grondbepalingen aan de directeuren en voorstanders van onderwijs en opvoedingsinrigtingen in hun ressort, als ook aan de schoolinspecteuren, kennis te geven, opdat deze daarvan verder het gezamenlijke leeraars-personeel onderrigten, terwijl ik nog ten slotte de verwachting te kennen geef, dat de geest voor goede zeden en eerbaarheid, die de groote gemeenschap van den Pruissischen leeraarsstand bezielt, genoegzame kracht zal bezitten, om ook enkelen voor verdoling te hoeden.

BERLIJN, 20 Dec. 1848.

De Minister voor de geestelijke onderrigts- en medicinale aangelegenheden:
(get.) VON LADENBERG."

(*Overgenomen uit* de Wekker, *no.* 1, 5 *Januarij* 1849.)

BLADVULLING.

Het jaar 1848 heeft in het personeel der vorsten van Europa veel grootere veranderingen gebragt, dan zelfs het jaar 1830. Het getal der souvereinen heeft zich, ten gevolge der staatsomwenteling in Frankrijk, en der abdicatie van den vorst van Reuss-Lobenstein-Ebersdorf tot 47 verminderd, waarvan 33 alleen tot Duitschland behooren. Van de regerende vorsten is er slechts een ouder dan 70 jaren, namelijk Koning ERNST AUGUST van Hannover. In de souvereine vorstenhuizen hebben in het afgeloopen jaar voor zoo ver men weet, de volgende veranderingen plaats gehad: 6 regerende vorsten legden de regering neder: LODEWIJK PHILIPS, Koning der Franschen, den 24sten Febr.; Koning LODEWIJK VAN BEIJEREN, den 21sten Maart; vorst KAREL VAN HOHENZOLLERN SIGMARINGEN, den 29sten Aug.; vorst HEINRICH LXXII van Reuss-Lobenstein Ebersdorf, den 1sten Oct.; hertog JOSEPH van Saksen-Altenburg, den 30sten Nov.; Keizer FERDINAND I van Oostenrijk, den 2den Dec. Buitendien werden de hertogen van Modena en Parma door hunne onderdanen tot abdicatie genoodzaakt, maar de herstelling van den eersten heeft reeds plaats gevonden en de laatste bevindt zich nog wel buitenslands, maar het hertogdom wordt in zijnen naam door de Oostenrijkers bestuurd. Er zijn drie regerende vorsten gestorven: de Koning CHRISTIAAN VIII van Denemarken, den 20sten Jan., de Groothertog LODEWIJK II van Hessen-Darmstad, den 16den Junij en de Landgraaf GUSTAAF van Hessen-Homburg, den 8sten Sept.

(*Handelsblad.*)

Een ieder wordt vriendelijk verzocht, om aan mijn' JONGSTEN BROEDER **LUBBERTUS** niet te **CREDITEREN** of **GELDEN UIT TE BETALEN.**

GRONINGEN, 11 Januarij 1849.

W. REILINGH.

AANBESTEDING,

DINGSDAG, den 23sten Januarij aanstaande, des middags te 12 uur, ten Huize K. D. LAVERMAN, aan de ...rt van *Dokkum* naar *Groningen*, onder *Driesum*, van MAKEN eens GRINDWEGS, volgens bestek, hetwelk ter lezing ligt: te *Leeuwarden*, bij C. WITTEVEEN; op *Lemmer*, bij KOORNSTRA; te *Harlingen*, bij MINNEMA, Heeren Logement; te *Groningen*, bij BULSING, den Doele, en bij K. D. LAVERMAN, voornoemd. Aanwijzing in loco des morgens te 10 uur.)

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op **HEDEN**, VRIJDAG, den ...en Januarij 1849, des avonds te 7 uren, ten Huize van Erven E. J. TIDDENS, in *het Huis de Beurs*, al...r, publiek worden verkocht:

I. Een hecht-sterke **WIND-HOUT-ZAAGMOLEN**, *DE ZON* genoemd, zijnde een **Bovenkruijer**, met Riet gedekt, get. C no. 28, met daarbij behoorende ruime ...LENWERF, HOUTKOLKEN, BALKLAND, TUIN, KNECHTENWONINGEN en groote HOUT- en DROOGHUUR, benevens de bij den Molen behoorende GEREEDSCHAPPEN, volgens Inventaris, alles staande en ...gen op vrij eigen grond, aan het Winschoterdiep, ...t het Kleine Poortje, bij *Groningen*, hebbende Uitrid ...den Oosterweg.

II. Eene HEEREN BEHUIZING met fraaijen TUIN, ...TSHUIS en STALLING, get. C no. 30, staande en ...gen op vrij eigen grond, mede aldaar, hebbende Uit...naar den Oosterweg.

III. Eene ruime BEHUIZING met BLEEKVELD en ...chter gelegene drie TUINEN, get. C no 30*a*, staande ...gelegen op vrij eigen grond, mede aldaar, Noordzijde ...het Balkland van perceel een; wordende thans in 4 ...elen verhuurd.

IV. De VASTE BEKLEMMING van twee Kampen ...*Groenland*, groot ongeveer twee Bunders, mede al...r gelegen, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur ...0—00.

...lles in eigendom toebehoorende aan den Heer D. VAN ...BAAN en Mejufvrouw.

...m te aanvaarden de perceelen 1, 2 en 3 op den 1sten ...i en perceel 4 op Gregorie 1849.

...bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des na...dags van 1—4 uur, op Bewijzen van Toegang, ...Kantore van den Notaris te bekomen.

...**B.** Over deze Goederen kan, des verkiezende, een ge...e van den Koopschat tegen billijken interest, onder ...t van 1ste Hypotheek, blijven uitstaan.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te ...*ningen*, zullen, op MAANDAG, den 15den Januarij 1849, ...avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden ...kocht:

I. Eene groote en sterke BEHUIZING met daarbij be...ende groote STALLING en RUIMTE, get. lett. U no. ...V, zijnde het van ouds bekende Logement *DE OUDE ...UNSTER*, staande en gelegen Oostzijde in de Heere...at, te *Groningen*, wordende door J. A. FONGERS be...ond.

II. Eene sterke, nieuws vertimmerde, tot velerhande ...ires geschikte BEHUIZING, get. lett. A no. 319 V, ...de thans eene **BROODBAKKERIJ**, met nieuws ...immerde BOVENWONING met VRIJEN OPGANG en ...nen KORENZOLDER, staande aan der-Aa, op den hoek ...de Turftorenstraat, te *Groningen*.

III. Eene BEHUIZING, geteekend lett. B no. 123 V, ...t TUINTJE er achter, staande en gelegen Westzijde in ...Grooten Kromelleboog te *Groningen*, wordende door ...S. MULDER in eigendom bewoond.

IV. Eene ruime WOONKAMER, get. Lett. N 147 V, ...de Noordzijde in den Breedengang, te *Groningen*.

V. Eene WOONKAMER, get. N 148 V, staande in het ...kesgangje, achter de vorige.

VI. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, *OOSTERHUIZEN* genoemd, groot 41 B., 83 R., 94 E., gelegen ...*Zijldijk*, bij E. E. OOSTERHUIS en Vrouw onder be...mming in gebruik, 's jaars, op Midw., voor *f* 300—00.

VII. De EIGENDOM van 16 B., 83 R., 30 E. *On...stad Land*, mede aldaar gelegen, bij dezelfde Meijerlie... onder beklemming in gebruik, 's jaars, op Midwinter, ...*f* 140—00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 4 B. *Land*, gele...te *Uithuizermeeden*, bij B. IJSEBRANDS en Vrouw ...der beklemming in gebruik, 's jaars, op Midw., voor ...0—00.

IX. De EIGENDOM van 1 B., 50 R. *Land*, mede al...r gelegen, bij H. J. BOERSEMA en Vrouw onder be...mming in gebruik, 's jaars, op Midw., voor *f* 18—00.

X. De EIGENDOM van eenen *Behuisden Moestuin*, gelegen ...en de Oosterpoort, te *Groningen*, bij GERRIT WES...RHOFF en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor ...jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 32,95.

...vijf eerste perceelen te aanvaarden den 1sten Mei ..., de overige dadelijk na den Toeslag. — Te bezien ...rdag vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van ...4 uren.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG, den 18den ...uarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de ...en J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, aldaar, ...bliek worden verkocht:

I. Eene ruime, wél ter nering staande BEHUIZING, Oost...e in de Nieuwe Ebbingestraat, te *Groningen*, geteekend ...H no. 205 V, wordende door den Meubelmaker A. L. ...LLES in eigendom bewoond.

II. Eene zeer nette en wél doortimmerde BEHUIZING, ...R. 44 V, staande Noordzijde aan het Kattendiep, te ...*ningen*, toebehoorende aan den Heer B. SIJPKENS.

III. Eene zeer nette wél doortimmerde BEHUIZING, get. ...X no. 156 V, met fraaijen TUIN er achter, staande ...gelegen Noordzijde aan het Zuiderdiep, op den hoek ...de Kleine Folkingestraat, te *Groningen*.

IV. Eene ruime WONING, get. lett. X no. 155 V, ...nde Noordzijde aan het Zuiderdiep, Westzijde naast het ...rgaande perceel.

V. Eene ruime WONING met OPENE PLAATS, ...EKVELD en VRIJEN UITGANG naar de Straat, ...nde en gelegen in eenen Gang aldaar, Westzijde van ...Tuin van perceel III. De drie laatstgemelde perceelen ...behoorende aan den Heer B. OTTENHOFF.

VI. Eene ruime BEHUIZING met OPENE PLAATS, ...EEKVELD en TUIN er achter, get. X, 193 V, staande ...gelegen Noordzijde op de Nieuwstad, te *Groningen*, ...rvan eene Woonkamer aan de straat afzonderlijk wordt ...huurd.

VII. Eene WOONKAMER, get. X 193 V, staande ...tzijde in het Trouwarbeidersgangje aldaar.

VIII. Eene WOONKAMER, get. X 194 V, staande naast ...voorgaande.

IX. Eene WONING, get. B 132 V, staande Noordzijde ...den Kleinen Kromelleboog, te *Groningen*.

X. De EIGENDOM van 3 *Heemsteden*, te *Leens* gele...n, doende te zamen jaarlijks op den 1sten Mei tot huur ...—00, in gebruik bij de DIACONIE van *Leens*, bij de Wedw. van PUTTEN en bij FOLJE KOENES, ieder voor *f* 3—00

De 5 laatstgemelde perceelen toebehoorende aan D. BUDDE.

XI. Eene WINKELBEHUIZING met OPENE PLAATS er achter en VRIJEN GANG ter zijde, get. Z 106 V, staande en gelegen Westzijde op Driemolendrift, op den hoek van het Zuiderdiep, te *Groningen*.

XII. Eene geheel nieuws vertimmerde BEHUIZING met BLEEKVELD er achter, get. Z 105 V, staande gelegen op Driemolendrift, Zuidzijde, naast het vorige perceel.

XIII. Eene ruime WONING, get. A 151, staande Oostzijde in de Sledemendersstraat te *Groningen*, op den hoek van de 1ste Gang van de Draaibrug.

XIV. Eene WOONKAMER, get. D 131 V, staande in den Uurwerkersgang, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat te *Groningen*.

Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1849. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 2—4 uren.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG, den 16den Januarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven EEKHOFF, aan de Groote Markt, alhier, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene net doortimmerde en wél ter nering staande KOOPMANS BEHUIZING, letter O, no. 67 V, staande op eigen grond, Oostzijde aan het Schuitendiep, nabij den Steentilpoortenboog, op den hoek van den Pluimersgang, te *Groningen*, in huur bewoond door H. GUNTER.

II. Eene neringrijke HERBERG, letter G no. 132 V, W 1, met SCHUUR en grooten TUIN; alles aangenaam gelegen buiten de Boteringepoort, aan den Straatweg en het Studentenpad, bij *Groningen*, doende jaarlijks *f* 10—00 grondpacht, en in eigendom bewoond en gebruikt wordende door K. A. AEILKEMA.

III. Een ruim PAKHUIS, waarin eene WOONKAMER, letter O no. 60 V, staande in den Pluimersgang, Zuidzijde, achter Perceel I. — Over Perceel I en III kan een gedeelte van den Koopschat blijven uitstaan, en

IV. Een TUIN, gelegen aan den Apoortenwal, te *Groningen*, doende tot grondpacht *f* 2—50; toebehoorende aan D. J. NIES.

Alles te bezien des daags bevorens en op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur.

De aanvaarding dezer Goederen zal plaats hebben op den 1sten Mei aanstaande.

De Conditiën van Verkoop zullen op gewone plaatsen ter lezing liggen.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op Maandag, den 12den Februarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

De VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 5 Bunders, 18 Roeden en 80 Ellen *Groenland*, gelegen in 2 Stukken, buiten de Kranenpoort, bij *Donghorn*, onder *Hoogkerk*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 88—00; behoorende aan het TREKVEER van *Groningen* op *Stroobos* en vice versa.

*** Bij den GEANNONCEERDEN VERKOOP, op VRIJDAG, den 19den Januarij 1849, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, T.z., aan de Groote Markt, te *Groningen*, zal nog mede ter verkoop worden gepresenteerd:

Eene WOONKAMER, staande mede in de Keerreweer, te *Groningen*, get. Z 29 V, rood I 228.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op WOENSDAG, den 24sten Januarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek ter verkoop te presenteren:

Eene wél ter nering staande, hecht-sterke en wél doortimmerde KOOPMANS BEHUIZING met ruime BOVENWONING en WOONKELDER, welke beide afzonderlijk worden verhuurd, staande en gelegen Oostzijde in de Oude Ebbingestraat, op den hoek van het Diep, bij den Ebbingeboog, te *Groningen*, op vrij eigen' grond, get. L 107 V, rood B 110, laatst door den Koopman P. DE VRIES bewoond geweest.

Om op den 1sten Mei 1849 te aanvaarden.

Gemelde Behuizing kan daags vóór en op den dag van Verkoop, des namiddags van 2—4 uur, worden bezigtigd; terwijl de Eigendomsbewijzen en Veilconditiën op de gewone plaatsen ter lezing zullen liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op DONDERDAG, den 25sten Januarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven EEKHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, worden verkocht:

Eene ruime BEHUIZING, G 67 V, zijnde eene *KOEMELKERIJ*, met 4 Kamers, STAL en TUIN, doende tot grondpacht *f* 7—80, in de Kijk-in-'t Jatstraat en Kruisstraat; inmiddels UIT DE HAND TE KOOP.

Eene BEHUIZING, bestaande uit VIER WONINGEN, W 77 en 76, doende tot grondpacht *f* 0—50, bij het Kadaster I 942 en 943, aan het Zuider Kerkhof en in den Hanebijtersgang.

Voorts nog: eene nette BEHUIZING, in de Havenstraat, Oostzijde, E 115 V, op vrij eigen grond, bewoond door........

Mr. J. J. CREMERS.

Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, en ten verzoeke van den Heer en Mr. S MENALDA, als Curator in het Faillissement van WILLEM BLAUPOT, hebbende gehandeld onder de namen van W. BLAUPOT en J. H. BLAUPOT, te *Groningen*, zullen, op nader te bepalen tijd, ten Huize van D. BOLT, Kastelein buiten de Steentilpoort, te *Groningen*, voor den tijd van één Saizoen, publiek in perceelen worden verhuurd: 9 Bunders, 81 Roeden en 50 Ellen uitmuntend **LAND**, om te Hooijen of te Weiden.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

MORGEN, ZATURDAG,

den 13den Januarij 1849, 's avonds te 6 uur, de gewone VERKOOP van **SPEK**, ten Huize van J. GROEN, in de O. Ebbingestraat.

VERKOOP VAN AARDAPPELEN.

MAANDAG, den 15den Januarij 1849, des voormiddags te elf uur, zal, ten Huize van den Kastelein RASKER, aan *'t Ameland*, bij uitmijning à Contant worden verkocht: eene partij beste ROODE en WITTE **AARDAPPELEN.** De Monsters zullen op den morgen van den Verkoop, ten Huize bovengemeld, verkrijgbaar zijn.

FIRMA **Steen & Comp.**

*** Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, Notaris te *Hoogezand*, zal, in gevolge bekomene Regts-autorisatie, ten verzoeke van de Erven der Weduwe A. K. BAKKER, op ZATURDAG, den 13den Januarij 1849, des avonds te 6 uur, ten Huize van NIEBOER, publiek verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, D no 40, zijnde eene neringrijke *BAKKERIJ* en *WINKEL*, met ERF en TUIN, staande te *Hoogezand*, Noordzijde. II. Een TUIN, benevens eene Kamp LAND, gelegen achter no. 1. III. Twee Kampen GROENLAND, gelegen over de Bonthuisterbrug te *Hoogezand*, Zuidzijde. IV. Eene Kamp GROENLAND, gelegen in den Winkelhoek te *Hoogezand*, Noordzijde; — welke Goederen, thans bij de Erven voormeld in eigen gebruik, zullen worden aanvaard; de Landerijen dadelijk bij den Toeslag, en de Behuizing op primo Mei aanstaande.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, Notaris te *Hoogezand*, zal, op MAANDAG, den 22sten dezer, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS aldaar, bij NIEBOER, ten verzoeke van RIENKES BOONSTRA en Kinderen, publiek verkoopen derzelver navolgende **VASTE GOEDEREN**, alle gelegen te *Hoogezand*, Zuidzijde:

I. Eene BEHUIZING, D 14 en V 265, met wélgelegene SCHEEPSHELLING en TIMMERSCHUUR, V 266, met HEEM en TUIN en drie Kampen uitmuntend GROENLAND, groot 2 B., 1 R., 40 E., Sect. A 391 tot en met 396, waarop *f* 2000—00 onder Eerste Hypotheek, à 5 procent, kan gevestigd blijven.

II. Eene BEHUIZING, D 13 en V 264, met HEEM en TUIN, groot 5 R. en 20 E., Sectie A 397.

III. Eene WONING, D 18 en V 270, met HEEM en TUIN, groot 2 R. en 90 E., Sectie A 387.

De Voorwaarden leze men ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

VERKOOPING

VAN EIKENBOOMEN EN HAKBOSCH.

De ondergeteekende zal, op eerstkomenden MAANDAG, den 15den Januarij 1849, des voormiddags precies te 10 uur, op dezelfs EENDEKOOI op de *Middelhorst*, onder *Haren*, publiek doen verkoopen: Ruim **400** aldaar op den Wortel staande extra zware, lange en deugdzame **EIKENBOOMEN**, geschikt voor Scheepsbouwers, Wagenmakers, enz., benevens eenige perceelen **HAKBOSCH.**

J. VEENHOVEN, H.z.

Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt ten verzoeke van de Erven wijlen ALDERT H. BAKKER en Vrouw, op MAANDAG, den 15den Januarij 1849, des avonds te zes uur, ten Huize van den Kastelein K. K. BAKKER, te *Westerlee*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, No. 168, ERF, SCHUUR en TUIN, staande en gelegen te *Midwolda*, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 7—20.

II. Den EIGENDOM van ruim twee Bunders *Land*, mede aldaar gelegen, onder beklemming in gebruik bij de Erven GERRIT JACOBS OOSTING en TRIJNTJE JOCHUMS, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 28—00; en

III 1/60 AANDEEL in het KOFSCHIP *CATHARINA SIJPKENS*, Kapit. MENKEMA.

De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen H. T. HOMFELD en Vrouw, op VRIJDAG, den 19den Januarij 1849, des avonds te zes uur, ten Huize van de Weduwe B. BUINING, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING met OPENE PLAATS, SCHUUR en TUIN, staande en gelegen op het aangenaamste gedeelte in de Langstraat te *Winschoten*, tot velerhande Affaires zeer geschikt, — en

II. Eene BEHUIZING en SCHUUR met een' Akker BOUWLAND, staande en gelegen op de Garste te *Winschoten*, eigen grond.

De Verkoopconditiën zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, is voornemens, op MAANDAG, den 22sten Januarij 1849, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder W. K. NIEBORG, te *Finsterwolde*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING** en een' **TUIN**, staande en gelegen op het aangenaamste gedeelte van *Finsterwolde*, waarin sedert jaren de *KUIPERIJ* is uitgeoefend, bezwaard met eene jaarlijksche grondpacht van *f* 3—00, in eigendom bewoond door WESSEL GEERTS GEERTSEMA en Vrouw.

Nadere informatiën ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Onder inwachting van de vereischte autorisatie, zal binnen kort in openlijke veiling ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene BEHUIZING en een TUIN, staande en gelegen aan den Visschersdijk, te *Winschoten*, tot velerhande Affaires geschikt; en

II. Eene **TREKSCHUIT**, no. 2, varende van *Winschoten* op de *Nieuwe Schans* vice versa, met de GEREGTIGDHEID van het VEER, in eigendom toebehoorende aan de Erven wijlen DERK ALBERTS MULDER en Vrouw.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

*** De ondergeteekende, Notaris te *Bergum*, Provincie *Friesland*, zal, op verzoek van de Erven van den Heer S. R. WIERSUMA, te *Warfhuizen*, op MAANDAG, den 15den Januarij 1849, te 3 uur namiddag, in de Herberg van ATZE KUIPERS, aan den Straatweg onder het behoor van *Bergum*, ten gevolge Regterlijke magtiging, finaal presenteren te verkoopen:

Het **KUIKHORNSTERBOSCH**, hebbende eene oppervlakte van 138 Bunders, 29 Roeden en 70 Ellen, gelegen onder het behoor van *Bergum*, ten Noorden van den Straatweg, met de daarin staande BOSCHWACHTERSWONING en verdere TOE- en AANBEHOOREN; waarop bij de provisionele toewijzing geboden is *f* 14,419.

A. ALMA.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG, den 17den Januarij 1849, des namiddags te een uur, op de Plaats PETIT MARTIN, te *Harkstede*, publiek op gewone Conditiën te verkoopen:

Eene partij **SPARREN** en **ESSCHEN BOOMEN**, aldaar op Stam staande.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op WOENSDAG, den 17den Januarij 1849, des voormiddags precies te 11 uur, in het TOLHEK te *Zuidwolde*, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

I. Den EIGENDOM van pl. m. 45 B. *Behuisd Land*, gelegen te *Woltersum*, bij HENDRIK ROELFS WOLDRING en Vrouw aldaar onder vaste beklemming in gebruik, des jaars, op Midwinter, voor *f* 80—00.

II. Eene ARBEIDERSWONING, no. 4, met de BEKLEMMING van het *Heem*, doende des jaars op den 1sten Mei *f* 4—00 tot grondpacht, staande en gelegen te *Zuidwolde*. — Beide nagelaten door wijlen HENDRIK J. WOLDRING, in leven Landb. te *Noordwolde*.

III. Eene BEHUIZING, no. 26, met derzelver HEEM en GROND, vrij en eigen, staande en gelegen te *Zuidwolde*, behoorende aan de Kinderen van wijlen GEERT MEERTENS LUURSEMA en aan CATHARINA KARS.

Informatiën te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

, Mr. **A. J. VAN ROJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG, den 18den Januarij 1849, des avonds te 6 uur, ten Huize van H. BULTHUIS, te *Onderdendam*, bij Strijkgeld prensenteren te verkoopen:

I. Eene kapitale **BOEREN BEHUIZING** en groote **VRIESCHE SCHUUR**, no. 30, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 42 B., 8 R., 90 E uitmuntend zoo *Groen-* als *Bouwland*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 96—25.

II. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 16 B., 64 R., 30 E. *Land*, doende jaarlijks op Midw. *f* 51—75 tot vaste huur.

III. ADIDEM van 4 B., 65 R., 10 E. *Land*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 22—50.

IV. Eene **BEHUIZING**, get. no. 23, met de BEKLEMMING van het *Heem* en den *Grond*, doende des jaars op den 1sten Mei tot huur *f* 3—00.

Alles staande en gelegen nabij en in het Dorp *Stitswert*, nagelaten door wijlen den Landbouwer FREERK WRITSERS CLEVERINGA. De Bewijzen van Eigendom zullen met de Voorwaarden van Verkoop acht dagen bevorens ter inzage voorhanden zijn ten Kantore van den Notaris

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

, Ten overstaan van Mr. **H. VAN MARLE**, Notaris te *Middelstum*, zal, krachtens arrest van het Provinciaal Geregtshof te *Groningen*, van den 5den December 1848, in verband met een vonnis van de Arrondissements Regtbank te *Appingedam*, van den 13den April 1848, beide naar behooren geregistreerd, op WOENSDAG, den 17den Januarij 1849, des voormiddags te 11 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Kantens*, publiek worden verkocht:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en VRIESCHE SCHUUR, get. No. 44, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 47 Bunders, 22 Roeden en 60 Ellen best *Groen-* en *Bouwland*, staande en gelegen te *Rottum*, doende des jaars tot huur *f* 132—00.

II. Eene BEHUIZING met de BEKLEMMING van de *Heemstede* en den *Tuin*, doende des jaars tot huur *f* 3—00, staande en gelegen aan de Hoofdstraat te *Uithuizen*, naast de Herberg *het Gouden Paard*.

Alles behoorende tot den Boedel van wijlen DERK CORNELIS BOS en deszelfs nageblevene Wedw. JACOMINA H. FORMA.

Mr. H. VAN MARLE.

Donderdag, den 18den Januarij,

des avonds te 6 uur, zal, ten na te noemen Huize, publiek worden verkocht:

Eene ruime, wél ter nering staande BEHUIZING, no. 103, zijnde de HERBERG *DE ZON*, waarin tevens de Winkelnering wordt uitgeoefend, met derzelver HEEM en grooten TUIN, doende tot huur *f* 12—00, staande en gelegen aan de groote Straat te *Uithuizen*, toebehoorende aan de Erven F. J. VAN DER KOOI en J. MIGCHIELS, in leven Echtelieden. Informatie bij

A. EIKEMA.

Maandag, den 22sten Januarij,

des avonds te 6 uur, zal, ten na te noemen Huize, publiek worden verkocht:

Een HUIS, no. 53, zijnde eene ter nering staande *HERBERG*, met één Bunder LAND, huur doende *f* 10—50, staande en gelegen aan den Weg te *Uskwert*, toebehoorende aan J. A. SMIT en Vrouw.

A. EIKEMA.

Maandag, den 29sten Januarij,

des avonds te 6 uur, zal, bij A. DOBBEMA, te *Uithuizen*, publiek worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING met ERF en TUIN, staande en gelegen aan den Weg te *Uithuizen*, zullende tot huur doen *f* 6—00.

II. De EIGENDOM van evengenoemd Perceel, toebehoorende aan de Erven van FROUKE TJAARTS. Informatie bij

A. EIKEMA.

, Mr. **R. DE SITTER**, Notaris te *Winschoten*, zal, bij publieke veilingen, verkoopen, op MAANDAG, den 22sten Januarij 1849, des avonds te 6 uur, ten Huize van A. J. RUIBING, te *Winschoten*:

I. Eene voor vier jaren nieuw getimmerde BEHUIZING, aan de Torenstraat, te *Winschoten*, waarin een Voorhuis, Woonkamer, Keuken, Kelder, Put, Regenbak en Opene Plaats, zeer geschikt voor een' Rentenier, Scheepskapitein, enz.

II. Een' TUIN aldaar, voorzien van vele fijne Vruchtboomen, Plankketting en Steenen ZOMERHUIS, groot 14 R., 10 Ellen.

III. Een' AKKER, op de Gerst, te *Winschoten*, no. 57, groot 3290 Ellen.

Alles toebehoorende aan den Heer Apotheker J. SCHIERBEEK en Mejufvrouw; te aanvaarden no. 1 op den 1sten Mei e.k., het overige bij den Toeslag; zijnde de Behuizing en de Tuin te bezigtigen op den dag van Verkoop, des voormiddags.

Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, gedenkt, op WOENSDAG, den 31sten Januarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van H. T. ZUIDEMA, Logementhouder op de *Meeden*, publiek in koop aan te bieden:

I. Eene aanzienlijke, in 1844 geheel nieuw gebouwde **HEEREN BEHUIZING**, waarin onderscheidene BEHANGENE KAMERS, alle van Stookplaatsen en andere Gerijfelijkheden voorzien; met SCHUUR, STALLING, fraai aangelegden TUIN en p. m. 1 B. 25 R. best GROENLAND, achter den Tuin, alles staande en gelegen op het alleraangenaamste van de *Meeden*, nabij de Kerk, ten Zuiden van den Heerenweg.

II. Eene BEHUIZING met twee VOORKAMERS, SCHUUR, TUIN en LAAN, in de Oostergilde aldaar, mede ten Zuiden van den Weg.

III. De Plaats **VEENLUST**, groot 19 B., 50 R. toegemaakt LAND, met de daarop staande BEHUIZING en SCHUUR, gelegen onder *Veendam*, digt bij de Zuidwending; zullende in het vervolg tot huur doen *f* 100—00.

IV. Den EIGENDOM daarvan.

Alles nagelaten door den Heer AIJOLT MENSO TONKES, op de *Meeden* overleden, en perceelen I en II, voor zooverre de Gebouwen betreft, te bezien den dag vóór den Verkoop, des morgens van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren.

R. FEITH.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene HEEREN BEHUIZING met TUIN, STAL en WAGENHUIS, gelegen ten Westen in de Oude Boteringestraat. Te bevragen bij den Timmerman J. HEERES, in de Turftorenstraat.

TE KOOP,

op gemakkelijke voorwaarden:

Eene nette, ruime, wélbetimmerde BEHUIZING, no. 200 R., met derzelver ERF en GROND, huur doende *f* 6—67, staande en gelegen op het aangenaamste aan den Hooilandschen weg te *Uithuizermeeden*, bijzonder geschikt tot het uitoefenen van verschillende Bedrijven, toebehoorende aan JEBBE VAN 'T ROER en Vrouw. Een groot gedeelte der Kooppenningen kan over hetzelve blijven staan. Te bevragen bij den Eigenaar of bij

A. EIKEMA.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene ruime **WINKELBEHUIZING**, kort bij de Markt. Adres bij den Boekverkooper T. T. BORGESIUS, in de Poelestraat.

TE HUUR OP DEN 1STEN MEI 1849:

Een **HUIS**, in de Heerestraat, get. U 77 V, geschikt voor velerhande Affaires. Te bevragen bij Mr. P. L. DE GAVERE.

TE HUUR,

om den 1sten Mei te aanvaarden: eene aanzienlijke **BOVENWONING** met vrijen Opgang, in de Oosterstraat, op den hoek van den Boog, thans door den Heer en Mevrouw VAN ARNHEM bewoond. Te bevragen bij den ondergeteekende

G. W. SIKKENS.

ER WORDT TE HUUR AANGEBODEN,

voor een klein Huisgezin, liefst zonder kleine Kinderen: eene nette **HEEREN BEHUIZING** met 3 behangene KAMERS, KEUKEN, enz., en een' fraaijen TUIN, gelegen in de Nieuwe Boteringestraat. Te bevragen bij Mevr. de Wedw. WOLTHERS.

, Pl. min. 8 Deimpten GROENLAND, gelegen onder *Nieuwolda*, bekend onder den naam van *BOLLELAND*, thans in gebruik bij L. P. BÖDEKER, UIT DE HAND TE HUUR. Om te aanvaarden met Mei 1849, bij den ondergeteekende, *Predikant* te *Noordlaren*.

B. E. BOELMAN.

Kagchelkolen,

van puike kwaliteit, zijn tot zeer billijken prijs bij de ondergeteekende te bekomen. Het gebruik daarvan op opene Haarden is vooral aan te bevelen, nu dit jaar de Turf veelal niet droog is.

Wedw. J. SCHILTHUIS,
Zuidzijde aan de Noorderhaven.

Brandspuiten.

De ondergeteekende, **Geoctroijeerde Brand[...] Fabrikant te Vlissingen**, neemt de vrijheid [...] langhebbende BESTUREN in de Provincie **Gron[...]** bekend te maken, dat diegenen, welke zich van **BR[...] POMPEN OF BRANDSPUITEN**, volgens d[...] beterde wijze van zamenstelling wenschen te voor[...] eenige inlichtingen daaromtrent verlangen, zich [...] adresseren bij den Adsistent van den Opper-Brand[...] der Stad *Groningen*, J. BUTTINGER, Folkingestraat.

VLISSINGEN, 8 Januarij 1849.

W. VAN DER O[...]

Bij L. J. AKKE[...]

Kashouder in Goud- en Zilverwer[...]
in de Zwanestraat,

bij wien in de **206**de **LOTERIJ** zijn getrokken o[...] **15704** een PRIJS van *f* **20,000**, op No. [...] *f* **2500**, op No. **7635** *f* **1500**, op **7578**, [...] **5906** en **19147** ieder *f* **1000**, benevens verscheiden[...] *f* **400**, *f* **200** en minderen, zijn wederom te bek[...] voor de **207**de **STAATSLOTERIJ**: ***LOT[...]*** volgens *Prijscourant*.

De ondergeteekende verlangt ten spoe[...] een **KNECHT**, met PAARDEN kunnende [...] gaan, en van goede getuigenissen voorzien. [...] welke onder de Kavallerie gediend heeft, [...] voorkeur hebben.

C. VAN DER HELM, *Pikeur*, Kruidg[...]

De ondergeteekende vraagt met MEI [...] staande, in zijn' IJZERWINKEL en IJZ[...] STEK, een' **LEERLING**. — *Brieven fr[...]*

WINSCHOTEN, 10 Januarij 1849.

JOH. S. MESTINGH.

TWEE SMIDSKNECHTE[...]

dadelijk VAST WERK begeerende, vervoegen zich bij H. JACOBS, Ankersmid in de Poelestraat, te *Groni[...]*

Het Zondagsblad. 1849.

In *'s Gravenhage*, bij den Uitgever **J. L. VAN DER VLIET**, is op den 1sten Januarij **1849** verschenen [...] alom in grooten getale verspreid: Het **eerste nommer** van **HET ZONDAGSBLAD**, een Blad [...] talent gederigeerd, keurig van druk, roijaal van vorm, uitmuntend geïllustreerd door twee voortreffelijke gr[...] Gravuren en zeer Goedkoop van Prijs. Het ZONDAGSBLAD bevat: 1) Een Godsdienstig leidend Artikel, al[...] toepasselijk op de tijdsomstandigheden. — 2) De laatste belangrijke Nieuwstijdingen tot Zaturdag-avond. — 3) G[...] dienstig en zedelijk Mengelwerk. — HET ZONDAGSBLAD is een Christelijke Huisvriend, die op elken Zond[...] den dag der ruste, de Huisgezinnen van ons Volk zal bezoeken. Als Nieuwsblad kan HET ZONDAGSBL[...] geacht worden de gaping aan te vullen van de *Haarlemsche Courant* tusschen Zaturdag en Maandag. Als zood[...] wordt ook dit Blad bevolen aan de Lezers van de *Haarlemsche Courant*. **Prijs 50 Cent in de maand.** [...] Abonneert zich voor 3 maanden bij elken Boekhandelaar en Postdirecteur.

NB. Eigenaars van Courantenwijken in *Amsterdam* of elders, genegen zijnde, om [...] **HET ZONDAGSBLAD** te werken, vervoegen zich om **Proefnommers** bij [...] Boekhandelaar **J. NOORDENDORP**, Heiligen Weg, 45, te *Amsterdam*.

, Bij **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, en alom, kan ingeteekend worden op he[...]

Tijdschrift voor Nederlandsch Indie[...]

Jaargang 1849.

UITGEGEVEN WORDENDE DOOR

Dr. W. R. VAN HOEVELL.

De Redacteur heeft van dit Tijdschrift *negen* jaargangen in Nederlandsch Indië uitgegeven en zal thans dit werk [...] *Nederland* voortzetten. Dit Tijdschrift zal niet meer alleen of hoofdzakelijk voor Indische lezers bestemd zijn, maar voo[...] ook de kennis van *Indië* in *Nederland* trachten te verspreiden, en dit gewijzigde doel zal almede op den inhoud [...] zonder invloed blijven.

De prijs van den jaargang 1849 is voor de Inteekenaren in Nederland bepaald op *f* **13 — 00**, zullende daa[...] evenveel worden opgenomen als in de vorige Jaargangen.

Bij alle Boekhandelaren kan op dit Tijdschrift worden ingeteekend, alsmede bij den Uitgever C. M. VAN BOLHU[...] HOITSEMA.

Voorts is door bovengenoemden UITGEVER uitgegeven en is alom verkrijgbaar gesteld:

De Eerste Aflevering, voor de maand Januarij, van het MAANDWERK

GRÜNO.

ALGEMEEN WETENSCHAPPELIJK TIJDSCHRIFT.

ONDER REDACTIE VAN

Dr. L. ALI COHEN.	Mr. A. OUDEMAN.
Dr. W. GLEUNS.	Ds. J. G. DE HOOP SCHEFFER.
Dr. W. HECKER.	Dr. G. ACKER STRATINGH.
Dr. W. R. VAN HOËVELL.	Mr. B. TELLEGEN.
Dr. E. J. DIEST LORGION.	

INHOUD.

Boekbeoordeelingen. Schetsen voor Leerredenen bij het Heilige Avondmaal. Naar het Hoogduitsch. — (Door Ds. DE HO[...] SCHEFFER.) — De Declamatie; of de kunst van declaméren of reciteren en van de mondelijke voordr[...] of uiterlijke welsprekendheid in het algemeen. Door Mr. B. H. LULOFS, Hoogleeraar, enz. (Door Dr. [...] RIEDEL.) — Mr. H. O. FEITH, de Stem eens Staatsburgers over het Ontwerp van gewijzigde Grondwet. (Door M[...] B. TELLEGEN.) — Redevoering over de Schoolwet van den 3den April 1806, vergeleken met de Schoolverordening[...] van andere landen, uitgesproken ter opening van de tweede Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Onderw[...]zers Genootschap in 1845 door Mr. TH. VAN SWINDEREN. (Door Dr. W. GLEUNS.) — Drenthsche Oudhede[...] door L. J. F. JANSSEN, Lit. Doct., Conservator bij het Museum van Oudheden te Leiden. Met platen. (Door D[...] G. ACKER STRATINGH.) — Handboekje over het beklemregt, ten dienste van eigenaars en beklemde meijers, do[...] Mr. H. O. FEITH, Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Groningen. (Door Mr. A. OUDEMAN.) — E[...] huisgezin uit den aanzienlijken stand, door M. BECKMANN. Uit het Hoogduitsch. (Door S.)

Mengelwerk. Redevoering over de uitgebreide beteekenis, waarin wij het woord NATUUR behooren op te vatte[...] den 27sten October 1847, in het *Genootschap ter bevordering van Natuurkundige Wetenschappen* te *Groningen*, geho[...]den door P. HOFSTEDE DE GROOT. — ROBERT BLUM. Eene Episode uit de Staatkundige Geschiedenis van d[...]dag, door C. — Proeve van Maleische Poëzij, door Dr. W. R. VAN HOËVELL.

Dit Tijdschrift wordt gedrukt in groot octavo met eene garmond letter, en elke maand daarvan eene Aflevering verzond[...]

De prijs van den Jaargang **1849** is bepaald op *f* **7 — 00**.

Het getal vellen druks, dat maandelijks geleverd wordt, zal dooreen niet minder dan vier vellen bedragen, doch [...] vermeerderd worden, zoodra het getal Inteekenaren toereikend is, om de daartoe vereischte kosten te kunnen bestrijde[...]

Jaarlijks zullen gratis bijgeleverd worden eene Inhoudsopgaaf en Titels, ten einde dit Tijdschrift in een of me[...] Deelen te kunnen laten inbinden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*

DECEMBER EN JANUARIJ, 1848, 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
31	769,14	768,98	769,75	-7,0	-6,0	-5,5	0,85	0,86	0,80	Z.O.t.O.	O.N.O.	O.N.O.	betrokken	betrokken	betrokken
1	772,37	773,34	775,34	-6,5	-8,2	10,5	0,79	0,78	0,73	O.Z.O.	O.t.N.	O.t.N.	helder	bewolkt	helder
2	774,26	771,54	770,07	13,0	-8,0	10,6	0,75	0,75	0,67	Z.O.t.O.	Z.O.t.Z.	Z.O.	»	helder	»
3	762,76	758,79	757,52	12,3	7,5	10,6	0,64	0,82	0,67	O.Z.O.	O.t.Z.	O.Z.O.	»	»	»
4	758,47	759,65	761,50	-9,0	2,4	4,9	0,71	0,79	0,78	W.Z.W.	W.t.Z.	W.t.Z.	bewolkt	bewolkt	»
5	759,33	757,35	758,53	-7,4	-5,0	9,0	0,87	0,89	0,78	O.N.O.	O.N.O.	N.t.O.	mistig	mistig	mistig
6	761,51	761,79	761,76	-3,4	-0,0	0,5	0,89	0,89	0,84	N.W.	W.t.Z.	W.t.Z.	bewolkt	betrokken	bewolkt
Gem. stand:	762,98			4,5			0,86			Regen: 43,7 strepen.					

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.